

Bülten: Kripto Varlıklar

HAZİRAN 2022

No. 1: Metaverse: Platform ve Kullanıcıların Hakları

Metaverse veya Türkçe tabiriyle sanal evren, geleneksel kişisel bilgisayarların yanı sıra sanal ve artırılmış gerçeklik cihazları aracılığıyla kalıcı 3 boyutlu sanal ortamları destekleyen internetin varsayımsal bir yinelemesidir. Metaverse’i iletişim perspektifinden yeni bir gerçeklik, anlam dünyası ve işbirliği fırsatları sunan; kültürel, entelektüel ve ekonomik üretim için altyapı ve etkileşim olanakları tanıyan; farklı gelişmiş teknolojilerin eş zamanlı ve entegre bir biçimde kullanıldığı; siber toplumsal bir düzlem şeklinde de tanımlamak mümkündür.

Konsept olarak, kullanıcılar blokzincir tabanlı bir metaverse platformunda bir dijital varlık satın aldıklarında, satın alma işlemi blokzincire kaydedilmekte ve kullanıcıya satın alınan dijital varlığın sahipliğini kanıtlayan bir NFT verilmektedir.

Öte yandan, bir NFT ile ilişkili dijital varlıkların görsel ve işlevsel niteliklerinin çoğu blokzincir üzerinde değil, ya metaverse kullanıcılarının bilgisayarlarında ya da özel, güvenli bir sunucuda yerel olarak tutulmaktadır. Dolayısıyla, blokzincir kayıtları (genelde Ethereum blokzinciri) değiştirilemez olsa da yukarıda belirtilen özel sunucuların güvenliği ihlal edilmesi durumunda, kullanıcılar dijital varlıkların “yasal sahipliğini” sürdürmekle birlikte, kendilerini satın aldıkları dijital varlıklara erişemeyecekleri bir durumda bulabilmeleri mümkündür.

Konuyla ilgili somut bir düzenleme bulunmadığından metaverse kullanıcılarının hak ve yükümlülükleri, ilgili metaverse platformunun kullanım koşulları veya kullanıcıların kabul ettiği kullanıcı sözleşmesinde tanımlanmaktadır.

Birçok metaverse platformu, platform tarafından sağlanan hizmetlerin süresiz olarak erişilebilir olacağına dair herhangi garanti vermediği gibi platformun kullanıcıya ait dijital varlıklarla birlikte kapanması durumunda kullanıcıların tazmin edilebileceği herhangi bir garanti mekanizması da bulunmamaktadır.

Önde gelen blokzincir tabanlı metaverse platformlarının birçoğu, kullanıcı sözleşmelerinde, kullanıcının hizmet şartlarını ihlal etmesi veya kullanıcının dolandırıcılık, taciz, istismar ve yasadışı faaliyetlerinden

şüphelenilmesi durumunda, kullanıcının hesabını askıya alma veya sonlandırma ve kullanıcının NFT'sine bağlı dijital varlıkları platformdan silme hakkını saklı tutmaktadır.

Ayrıca, yine metaverse platformlarının birçoğu, kullanıcı sözleşmelerinde söz konusu hizmet şartlarını herhangi bir zamanda, kullanıcılara resmi bir bildirim yapılmaksızın değiştirme hakkını saklı tutmaktadır.

Kullanıcı hesaplarının askıya alınması, feshedilmesi veya kullanıcı sözleşmelerinde kullanıcıların dijital varlıklarını kullanma veya bunlara erişme haklarını kısıtlayan herhangi bir değişiklik yapılması durumunda, kullanıcılar teknik olarak NFT'ler ve blokzincir kayıtları aracılığıyla satın aldıkları dijital varlıkların mülkiyetlerini ellerinde tutmaya devam edeceklerdir. Ancak halihazırda, satın aldıkları dijital varlıklara erişim sağlama hakları metaverse platformlarının inisiyatifindedir.

No. 2: Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcıları Hakkında MASAK Rehberi

Kripto varlık alım satım platformları 1 Mayıs 2021 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanan Mali Suçları Araştırma Kurulu ("MASAK") Yönetmeliği ile "Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcıları" olarak tanımlanmış ve bu platformlar şüpheli işlemleri MASAK'a bildirmekle yükümlü kılınmıştır.

Geçen hafta 18 Nisan 2022 tarihinde ise MASAK tarafından kripto varlık hizmet sağlayıcıları için "Şüpheli İşlem Bildirim Rehberi" ("Rehber") yayınlanmıştır.

Söz konusu Rehber ile, kripto varlık hizmet sağlayıcıları tarafından şüpheli işlemlerin MASAK'a bildirilmesine ilişkin çeşitli konulara açıklık getirilmektedir. Bu kapsamda;

- Kripto varlık hizmet sağlayıcıların şüpheli işlem bildirimlerini "EMIS.ONLINE" isimli elektronik platform üzerinden MASAK'a iletmesi,
- Şüpheli işlemlerin salt şüphe nedeniyle ertelenmesinin mümkün olmadığı, salt şüpheden öte şüpheyi destekleyen belge veya ciddi emare bulunması,
- Kripto varlık hizmet sağlayıcıların şüpheli işlem bildiriminde yer alan eylemin MASAK tarafından ivedi olarak değerlendirilmesi gerektiği kanaati oluşmuşsa, ilgili eylemin risk durumuna göre bildirimin "Çok İvedi" veya "İvedi" kodlarından biri ile gönderilmesi

... gerektiği hükme bağlanmıştır.

Rehber'de ayrıca kripto varlık hizmet sağlayıcıların uygulamalarında yol gösterici olması bakımından çeşitli şüpheli işlem tipleri tanımlanmıştır. Kripto varlık hizmet sağlayıcılara ilişkin tipler ile ilgili liste ekte sunulmaktadır. Şüpheli işlem bildirimlerine ilişkin en iyi uygulama standartlarının geliştirilebilmesi bakımından söz konusu tiplerin detaylı olarak incelenmesini tavsiye ediyoruz.

KRİPTO VARLIK HİZMET SAĞLAYICILARA İLİŞKİN TİPLER

T-010-4.1	Yeni açılmış bir hesapta kısa aralıklarla yüksek montanlı işlemlerin gerçekleştirilmesi
T-010-4.2	Tutar sınırlarına takılmamak için parçalama yönteminin kullanılması
T-010-4.3	Satın alınan kripto varlıkların derhal başka bir borsaya –özellikle AML/CFT düzenlemesinin zayıf olduğu başka bir yargı alanında faaliyet gösteren- aktarılması
T-010-4.4	Kripto varlıkların bir borsaya yatırıldıktan kısa süre sonra geri çekilmesi (işlem ücretlerine rağmen)
T-010-4.5	Kripto varlıkların bir borsaya yatırıldıktan kısa süre sonra - portföy çeşitlendirmesi gibi mantıklı bir açıklaması yoksa- birden fazla kripto varlığa dönüştürülmesi
T-010-4.6	Kripto varlıkların bir borsaya yatırıldıktan kısa süre sonra özel bir cüzdana çekilmesi
T-010-4.7	Benzer işlemlerin kısa süre içerisinde aynı IP üzerinden gerçekleştirilmesi
T-010-4.8	Aynı IP adresinden çok sayıda hesaba erişim sağlanması
T-010-4.9	Aynı IP adresinden çok sayıda hesap açılması
T-010-4.10	Yabancı borsadaki tek bir cüzdana birden fazla kişi tarafından transfer yapılması
T-010-4.11	Bir hesaptan yabancı borsalardaki çok sayıda cüzdana transfer yapılması
T-010-4.12	Yabancı borsalardaki farklı hesaplardan tek bir cüzdana transfer yapılması
T-010-4.13	Yeni hesap açan kişinin ilk yatırımının mali profili ile uyumsuz şekilde çok yüksek tutarda olması
T-010-4.14	Yüksek tutarda yatırım yapan kişinin aynı gün yüksek tutarda satış yapması veya aynı gün tüm parayı çekmesi
T-010-4.15	Birden fazla cüzdandan tek bir cüzdana gelen paranın oradan da başka bir cüzdana aktarılması
T-010-4.16	Bilindik bir kripto varlığın merkezi bir borsaya taşınması ve daha sonra derhal daha az bilindik bir kripto varlıklara çevrilmesi.
T-010-4.17	Kripto varlıkların, kumar, illegal bahis, darkweb vb. yasadışı faaliyetler amacıyla kullanıldığı bilinen veya forumlarda bu amaçla paylaşılan cüzdanlara gönderilmesi
T-010-4.18	Yeni açılmış bir hesapta hiçbir trade işlemi olmaksızın yalnızca başka cüzdandan gelen paraların nakit olarak çekilmesi

T-010-4.19	Daha önce şüpheli işlem bildirimine konu olmuş bir IP'den yeni bir hesap açılması
T-010-4.20	Daha önce şüpheli işlem bildirimine konu olmuş bir kişinin transfer ettiği cüzdana farklı kişiler tarafından da transfer yapılması
T-010-4.21	Platform kullanıcılarının yaş ortalamasının oldukça üzerinde yer alan ve kripto varlıklara ilişkin teknolojilere aşina görünmeyen kişiler tarafından işlemler gerçekleştirilmesi,
T-010-4.22	Müşteriye ait telefon, e-posta, IP adresi gibi bilgilerinin sıklıkla değiştirilmesi
T-010-4.23	Aynı gün içinde ve kısa zaman aralıklarında aynı hesaba farklı IP'lerden giriş kaydı bulunması
T-010-4.24	İşlem açıklamasında yasadışı ibarelerin yer alması
T-010-4.25	Kripto varlık nakde çevrilirken çok sayıda banka hesabına bölünerek çıkartılması

No. 3: Kripto Varlıklara İlişkin Yeni Düzenlemeler

Kripto varlık hizmet sağlayıcıları ve kullanıcıların vergi yükümlülükleri ile ilgili çeşitli kanun taslaklarının hazırlanmakta olduğu hakkında basında çeşitli haberler yer almıştır.

Söz konusu tasarlarda aşağıdaki kapsamda hükümler bulunduğu ifade edilmektedir.

1. Yurtdışında kurulu kripto varlık hizmet sağlayıcılarının Türkiye’de şirket kurmaları ve/veya şube açmaları zorunlu olacaktır. Haksız rekabetin önlenmesi ve vergide eşitlik sağlanması amaçlarıyla bu yönde bir düzenleme getirilmek istendiğı anlaşılmaktadır.
2. Kripto varlık hizmet sağlayıcılarının ödenmiş sermayelerinin en az 100 milyon TL olması öngörülmektedir.
3. Kripto varlıkların güvenli şekilde saklanması sağlamak için gerekli düzenlemeler yapılacaktır. Bu amaçla bankaların teknolojik altyapılarının kullanılması seçeneğı gündemdedir.
4. Kullanıcılardan kripto varlıkların alımında çok yüksek olmayan bir miktarda bir kambiyo vergisinin alınması hususu değerlendirilmektedir.

İletişim

Anılan hususlarda daha fazla bilgi almak için Hukuk Büromuzun ilgili Avukatı ile iletişim kurmanızdan memnuniyet duyarız: Özge Okat (Partner) (yookat@okatlaw.com)

Yalçın Özge Okat
Partner

OKAT LAW

Telefon : +90 (212) 317 41 42

Cep Telefonu : +90 (536) 615 5119

www.okatlaw.com

Yapı Kredi Plaza C Blok Kat:17

No:41/11 Cömert Sok.

Levent 34330 İstanbul

yookat@okatlaw.com

Bu yayın yalnızca bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır; reklam amaçlı veya avukat-müvekkil ilişkisi oluşturma amacı ile hazırlanmamıştır. Bu yayında yer alan bilgilerin hiçbirisi hukuki tavsiye veya benzeri herhangi bir nitelik teşkil etmemektedir.